

Täysistunto

Keskiviikko 8.11.2017 klo 14.00

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 170/2017 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskustelu

17.46 **Kari Kulmala sin:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä esitetään muutettavaksi niin sanottua metsätietolakia siten, että julkisia, ympäristötiedoiksi katsottavia metsätietojärjestelmän tietoja voisi luovuttaa ilman nykyisiä tietojenluovutusmenettelyjä. Tämä mahdollistaisi metsävaratietojen saattamisen avoimesti saataville ilman metsänomistajaa yksilöiviä tietoja. Pidän tältä osin esitystä hyvänä.

Tämä hanke on osa nykyisen hallitusohjelman Puu liikkeelle ja uusia tuotteita metsästä -kärkihanketta. Hankkeen tavoitteena on tehostaa metsävaratiedon hyödyntämistä parantamalla tiedon laatua ja liikkuvuutta sekä kehittämällä sähköisiä palveluita. Myös luonnonvarojen kestävä käytön näkökulmasta metsiä koskevien tietojen aikaisempaa parempi saatavuus ja laajempi hyödyntäminen ovat avainasemassa. Senkin puolesta tämä esitys on aiheellinen.

Metsävaratietoja on luovutettu tällä hetkellä noin 2 miljoonan hehtaarin alalta. Metsävaratietojen käytön tehostaminen yhdessä muiden metsäpoliittisten keinojen kanssa tukee Suomen kansallisten metsä-, energia- ja ilmastostrategioiden mukaisia tavoitteita lisätä hakkuita ja uusiutuvan energian käyttöä. Samalla se antaa entistä paremmat mahdollisuudet huolehtia metsien monimuotoisuudesta, joka lienee meidän kaikkien huolena.

Esityksen mukainen tietovarantojen julkisen saatavuuden parantaminen luo edellytyksiä myös uuden liiketoiminnan syntymiselle ja auttaa kehittämään metsätietoinfrastruktuuria muun muassa sujuvan puukaupan tueksi. Pidän esitystä metsäalalle erittäin tärkeänä ja ajankohtaisena.

17.47 **Reijo Hongisto sin:** Arvoisa herra puhemies! Lain tavoitteena on sähköisiä palveluja kehittämällä saada selville tarkemmin maamme metsävarannot sekä parantaa tiedon laatua ja erityisesti tiedon liikkuvuutta sekä saattaa lainsäädäntö myös metsätietojärjestelmän osalta EU-direktiivien mukaiseksi.

Voimassa olevaa lakia muutettaisiin siten, että julkisten, ympäristötiedoiksi katsottavien metsätietojärjestelmän tietojen luovuttaminen olisi mahdollista ilman nykyisiä tieto-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 114/2017 vp

jen luovutusmenettelyjä. Lisäksi metsävaratietojen virheettömyyttä koskevaa säännöstä muutettaisiin siten, että Suomen metsäkeskus voisi vastaanottaa kenen tahansa toimittamia metsävaratietoja.

Metsäkeskuksella on ajantasaista metsävaratietoa noin 11,6 miljoonan hehtaarin alueelta, josta kaksi kolmasosaa on kerätty viime vuosina uudella kaukokartoitusperusteisella menetelmällä. Vaikka metsätietojärjestelmän tiedot ovat pääosin julkisia, niin siltä osin kuin kyse on julkisten henkilötietojen luovuttamisesta, luovutuksen saajalla tulee olla metsätietolain, henkilötietolain tai muun lain nojalla oikeus käsitellä pyytämäänsä tietoja. Nykyinen menettely on sanalla sanoen hidas ja todella kankea.

Arvoisa puhemies! Pidän tätä lakiesitystä hyvänä erityisesti pienten metsäpalstojen omistajien kannalta. Nimittäin käytännössä tilanne on nykyään heidän kohdaltaan niin, että he eivät saa myytyä hakkuukelpoista metsää, koska monta kertaa tämä korjattava ala on niin pieni. Metsänkorjuukoneketjuja ei ole kannattavaa kuljettaa ja työllistää pienillä aloilla. Jos savotoita tai hakkuita voitaisiin suorittaa kerralla laajemmalla alueella, useiden metsäomistajien mailla, niin se olisi kannattavaa korjuun kannalta. Toteutuessaan laki antaisi mahdollisuuden selvittää yhden myyjän palstan läheisyydessä olevat muiden omistamat palstat, jotka ovat myös hakkuuikässä. Näin ollen puuta ostavat yhtiöt voisivat lähestyä näitä metsänomistajia ostotarjouksilla nykyistä nopeammin, ja käsitykseni mukaan tällä tavalla myös puukauppa vilkastuisi nykyisestä.

Arvoisa puhemies! Lakiesitys on hyvä ja kannatettava.

17.51 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Yhdyn tuohon edellä esitettyyn arvioon siitä, että tämä on varsin kannatettava lakiesitys. Metsävaratietojen käyttäminen metsäteollisuuden ja metsätalouselinkeinon hyväksi on vielä liian vähäistä, ja tällä esityksellä tähdätään ennen kaikkea siihen, että niin metsäteollisuus kuin sitten myöskin metsäntutkijat ja tämän elinkeinon kehittäjät voisivat paremmin tätä meidän laajoista luonnonvaroista koottua tietoa hyödyntää.

Mielestäni on erittäin tärkeää, että tässä nyt päädyttiin oikeanlaiseen lopputulokseen eli siihen, että yksityismetsänomistajien henkilötiedot, tilatiedot eli tiedot heidän yksityisomaisuudestaan eivät ole vapaasti saatavilla tässä järjestelmässä. Tämä on äärimmäisen tärkeää omaisuudensuojan periaatteen kannalta. Myöskin pidän sitä hyvänä, että tässä on minusta tällainen tasa-arvoinen kohtelu, että pienmetsänomistajien ja sitten esimerkiksi suurten metsäyhtiöiden, joilla on varsin laajoja metsäomistuksia, kaikkien metsätietoja käsitellään samalla tavalla. Silti nämä tiedot ovat koko elinkeinon ja myöskin tieteen ja tutkimuksen käytettävissä, ja tästä hyvästä lopputuloksesta hallitukselle kiitokset.

17.52 Antti Rantakangas kesk: Arvoisa puhemies! Voi yhtyä kollegoitten tapaan siihen myönteiseen arvioon tästä lakiesityksestä. Erityisesti edustaja Hongisto käytti hyvin asian tuntevan puheenvuoron käytännön metsänomistajankin kannalta.

Tämä on osa tätä hallituksen digitalisaatiopolitiikkaakin. Jos vähän tätä avaan, meillä on täällä metsäpuolella paljon hyödyntämättömiä mahdollisuuksia, ja esimerkiksi tämä Metsäkeskuksen ylläpitämä metsään.fi-järjestelmä antaa yksittäisille metsänomistajillekin hyvän tiedon omista metsistä, niistä hakkuumahdollisuuksista, hoitotoimenpiteistä ajoitettuina ja jaksotettuina, mitä pitäisi omassa metsässä tehdä, ja myös arvion siitä, minäkalaisia taloudellisia vaikutuksia tästä tulee. Myöskin tietojärjestelmien kehittymisen myötä erilaiset asiat, esimerkiksi Kemera-tukijärjestelmän hyödyntäminen, voidaan hoitaa tänä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 114/2017 vp

päivänä täysin sähköisesti, mikä nopeuttaa palveluita. Perusongelma kuitenkin on tällä hetkellä Metsäkeskuksen resurssit, ja toivon mukaan eduskunnastakin löytyy pientä helpotusta siihen, jotta nämä järjestelmät pystytään saamaan toimimaan ja siellä on riittäviä voimavaroja hyödyntää niitä täysimääräisesti.

Kaiken kaikkiaan nyt käsittelyssä oleva laki omalta osaltaan kyllä palvelee sitä hallituksen strategista tavoitetta, että puuta saataisiin enemmän liikkeelle ja voitaisiin turvata teollisuuden puunsaanti tilanteessa, jossa meillä on tulossa myöskin jalostuskapasiteettia lisää, mikä on sinänsä hyvä asia, ja sitä, että se tavoite 15 miljoonan kuutiometrin puunkäytön lisäämisestä saataisiin myös käytännön tasolla toteutettua.

17.53 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Täytyy itsekin yhtyä siihen, että tämä hallituksen esitys on hyvä. Tämä edistää elinkeinoja ja tämä panee puuta liikkeelle. Olisi hyvä, että kun tätä julkista tietokantaa nyt avataan ja meillä on metsään.fi-järjestelmät ja toimivat Kuutiot olemassa, niin sellaisetkin metsänomistajat saisivat sitten tarjouksia, jotka eivät välttämättä ole markkinoilla olleet aktiivisia. Eli tällä on periaatteellinen markkinoita tehostava vaikutus, ja on hyvä, että metsäalakin, vaikka se on perinteinen ala ja perinteiset muodot on ollut hakata puita, menee nyt aika lailla täysin sähköiseen muotoon tiettyjen kauppojen osalta. Minusta on aivan oikein, että hallituksen kärkihankkeena tätä pidetään.

Toinen periaatteellinen juttu, joka sisältyy tähän hallituksen lakiesitykseen, on se, että kun me keräämme julkisin varoin tietoa, sitä tietoa ei saa mennä tyhmentämään, koska jos sitä tietoa tyhmennetään — nyt puhun hila- ja kuvioperiaatteista — niin silloinhan se tarkoittaa, että veronmaksajien rahoja menee hukkaan.

Tähän hallituksen kompromissiesitykseen sisältyvät molemmat nämä periaatteet: edistetään sähköistä puukauppaa eikä tyhmennetä julkista tietoa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.